

پیشگفتار مترجم

تعریف‌ها و دیدگاه‌های متعددی درباره مفهوم و ماهیت اطلاعات وجود دارد. اطلاعات مفهومی است با کاربردهای گوناگون، به نحوی که هر کس متناسب با نیازش معنی خاصی از آن به ذهنش می‌آید و از منظرهای مختلف آن را توصیف می‌کند. هدف این اثر تعریف مفهوم اطلاعات نیست بلکه درباره ارزیابی نیازهای اطلاعاتی است که مورد توجه کاربران است. این که چگونه این نیازها شناسایی و زمینه‌های آن درک شود، و سپس ارزیابی و داده‌های گردآوری شده به نحو مطلوبی بکار گرفته شود.

دلایل بسیاری برای ارزیابی وجود دارد که مهمترین آن گردآوری اطلاعات برای تسهیل تصمیم‌گیری‌هاست. از طرفی تشخیص نیازهای اطلاعاتی متفاوت یا متضاد گروه‌های مختلف آسان نیست و نیاز به ساز و کار خاصی دارد. این که منابع اطلاعاتی به نحوی کارآمد و مؤثر به رفع نیاز اطلاعاتی کمک کند، باید در کانون توجه قرار گیرد. از این رو ارزیابی نیازها یکی از جنبه‌های مهم مدیریت مراکز اطلاع‌رسانی است. البته چنین کاری هم برای مدیران کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی و هم استفاده‌کنندگان حائز اهمیت است. دلیل اصلی ارزیابی نیازها، نزدیک شدن به هدف نهایی و خاص هر کتابخانه یا مرکز اطلاع‌رسانی است. به عبارت دیگر، کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی باید به شیوه‌ای منطقی و مؤثر نیاز اطلاعاتی مراجعه‌کنندگان را برطرف سازند و چنین کاری با میزان منابع مالی دریافتی نیز تناسب داشته باشد.

مفهوم نیاز اطلاعاتی در حوزه کتابداری و اطلاع‌رسانی به نیازهایی اشاره دارد که از طریق ارائه خدمات کتابخانه‌ای و اطلاع‌رسانی مرتفع می‌گردند. از این رو نظام اطلاعاتی که عامل اصلی انتقال دانش از منابع اطلاعاتی به کاربران است، باید تأمین اطلاعات مورد نیاز استفاده‌کنندگان را در زمان مناسب، همگون با نیازها و دسترسی آسان و راحت به اطلاعات، سرلوحه هدفهای خود قرار دهد. در چنین شرایطی است که بحث ارزیابی مطرح می‌شود و به مسائلی همچون اطلاعات ناقص، ناکافی، مخدوش، قدیمی و . . . می‌پردازد.

در خاتمه بر خود لازم می‌دانم از کلیه عزیزانی که در ترجمه این اثر، مترجم را یاری کرده‌اند سپاسگزاری نمایم. از اساتید بزرگوار گروه زبان انگلیسی دانشگاه بیرجند، آقایان دکتر حسن امامی و دکتر جلیل‌الله فاروقی که این دست نوشته را مطالعه و پیشنهادهای ارزنده‌ای برای اصلاح آن ارائه نمودند تشکر می‌کنم. امید است که این اثر مورد قبول و استفاده محققان، اساتید، دانشجویان و سایر علاقه‌مندان قرار گیرد.

بهار ۹۰
سید نورالله نصراللهی